

**С.Д.АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТИ**

Кафедра: Модуль.Ортопедиялық стоматология пропедевтикасы

Тақырып: Қызметкерлердің қорғану құралдары.Жұқпалы аурулардың таралуын алдын алу (ВИЧ-жұқпасы), «В»гепатиті және т.б

Орындаған: Тексерген: Аскарова Ш.Н

Жоспар:

- *
*
- * Негізгі бөлімі
- * Кіріспе
- * ВИЧ – жұқпасы
- * «В» - гепатиті
- * Инструменттерді алдын алу
- * Құрғану құралдары

Кіріспе

- * **Стоматологиялық кабинеттегі медицина қызметкерлері жұқпалы ауруларды жұқтырып алмау үшін арнайы қорғаныс құралдармен жұмыс істеген жөн.**
- * **Қауіпті жұқпалы ауруларды тарататын топтарға жататын аурулар тобы: ВИЧ жұқпалы гепатиттер В,С, Д қоздырғыштары, туберкулез .**

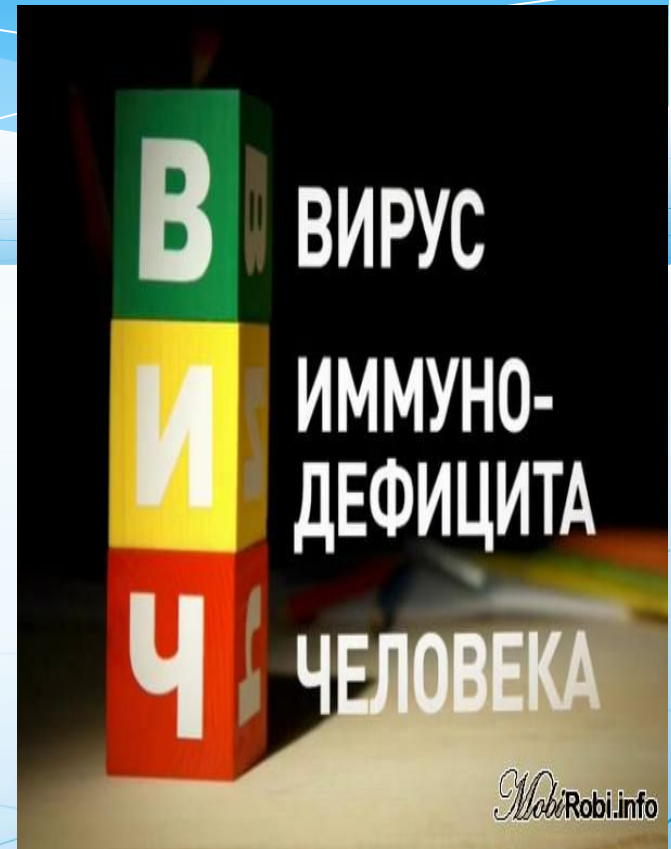
* Ауыз қуысында
манипуляция жасағанда
шырышты қабық
жарақаттанып қанайды.
Осы кезде
инструменттерден,
қалыптардан,
протездерден, дәрігердің
қолынан жоғары
жылдамдықтағы
стоматологиялық
қондырғылардан аурулар
жұғады. Қанды және
сілейкейді тоқтату үшін
аэрозольдар себіледі.

* Пациенттер арасында ауруын жасыратындар сол сияқты жұқпалы аурулардың инкубациялық стадиясында жүретіндер болады. Осы пациенттер жұқпалы ауруларды таратудың негізгі көзі болып саналады, олар медициналық қызметкерлерге, пациенттерге жұқтыруы мүмкін. Стоматология қызметкерлері ауруларға көмек көрсетуден бас тарпау керек.

Вич жұқпасы

- * ВИЧ(АИВ) адамдағы иммундық тапшылық вирусы. Дәрігер жұмысын талапты жүргізсе ВИЧ гепатит В және С жұқтырып аламын деген қорқыныштар болмайды.
- * ВИЧ (АИВ) 20 ғасырда 70 жылдардың ағында пайда болған ауру. Қазіргі кезде дүние жүзінде 100 ересек адамның біреуі ВИЧ ауырымен ауырады.
- * АҚШ – ғы гомосексуалистер арасында 11 жылдан кейін СПИД ауруының белгісі 54% да - де болған ал осы уақыт арасында 19% ешқандай клиникалық белгілер байқалмаған. Жұқтырғандар арасында жастар өте көп жұқтырғанан кейін 1- айдан бастап өлім қауіпі туады.

* АИВ - нан лимфоцит жас ушалары өзгеріссіз сақтала береді. Вирустың өсуіне қолайлы жаңдай туғанда оның белсенділігі артады. Вирус Т – лимфоцит жасушаларын көптеп жоятындықтан ағзада иммундық тапшылық пайда болады. Қанның құрамындағы Т- зақымданатындықтан ағзадағы иммундық жүйенің қызметі бұзылады. Ол ағзада ұзақ уақыт ешбір лимфоциттер жасушалық гуморальдық иммунитеттерді қалыптастырады.

* ЖИТС ауруының белгілері

- * Аурудың алғашқы кезеңінде денеде безгек ауруына ұқсас діріл пайда болады. Лимфа түйіндері ісінеді тері бөртип бірте бірте жараға айналады. Вирустың әсерінен адам азаяды, дене температурасы көтеріледі, іш өтеді . Қаназдық байқалып адам шаршайды, буыны сырқырап, басы ауырады өкпе қабынады, теріде пайда болған жаралар қатерлі ісіктерге айналуы мүмкін.

- * **ВИЧ – таралу жолдары**
- * Қоздырғышы бар адамдармен жыныстық кезінде жұғады. АИВ – ның таралуы қан арқылы да жұғады. Бұл көбіне қан құю, ұлпалармен мүшелерді, ауыстырып салған кезде таралады. Жұмсақ ұлпаларға немесе сүйекке енетін инвазивті инструменттер қысқыш, скальпель, тісін жұлатын, тісті тазалайтын инструменттер, бор және т.б.

Гепатит В

- * В гепатитімен 1 жасқа дейінгі балалар 50 – 60 жастан асқандар ауырады, сонымен қатар бауыр мен өт бөлу жолдары ауырады. Парентеральды энтеральды ауа арқылы таралуы, анасынан баласына плансета арқылы беріледі. **Вирусты гепатит қанның сары суының ауруы.**

Гепатит В таралу жолдары:

- * Қоздырғышының таралу жолдары және факторлары ВИЧ инфекциясына ұқсайды. Қатерлі топтарға жататындар реципиенттер, гемофилиямен ауыратындар, наркомандар, жыныстық қатынаста партнерлерін жиі ауыстыратындар.

*

Вирусты В гепатит 2 –ге бөлінеді:

- * - Сарғайған
- * - Сарғаймаған
- * **Сарғайған түрінде** аурулардың тәбеті төмен, құсқысы келеді, буындары ауырады, эпигастрий аймағы, оң жақ қабырға асты ауырады. Бауыр ұлғаяды.
- * **Сарғаймаған түрінде** денесі бөрткен болады, температурасы көтеріліп, кіші дәреті қонырқай тартады.

Инструменттерді алдын алу

* Инструменттерді алдын алу кезінде әр эксплуатациядан кейін стерильдеу жұмысын жүргізу.

* **Стерильдеу алдында өңдеу жұмысын жүргіземіз:**

* 1.ағын суда шаю

* 2.жуғыш ерітіндіге малып қою

* 3.Әр инструментті щеткамен жуу, ағын суда шаю

* 4.Дистильденген суда шаю және кептіру

*

Аппараты для стерилизации

Автоклав Series 2001 класса

- * Стоматологиялық инструменттерді жоғарғы қысымдағы бумен автоклавтарда немесе құрғақ ыстықта стерильдейді. Жылулықты сезгіш приборлар стерильді суда жуылып 10 сағат залалсыздандырылатын сұйықтықта сақталады.

* Бор машинаның наконечниктерін әр пациенттен кейін 6% сутегінің асқын тотығымен немесе 70% спирт ерітіндісімен тазаланады.

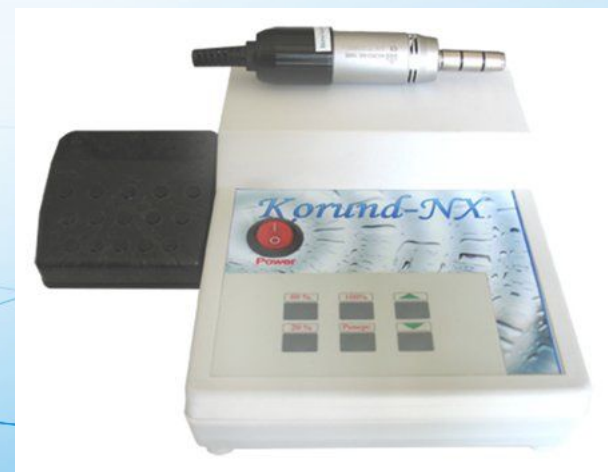
* Экспозиция 3 минуттан аспау керек . Бор, дрельбор, наконечниктерді спиртке батырылған мақтамен 1 рет сүрту, дезинфекцияға жатпайды!!!

* Ауыз қуысын шаятын стакандар бір реттік болу керек!!!

* Пульпоэкстракторлар тек 1 реттік болу керек!!!

Бормашина бесшумная

- * Залалсыздандыру үшін микробтарға қарсы препараттарды пайдаланады:
- * 4% хлорамин ерітіндісі
- * 70 % этил спиртінің ерітіндісі
- * Стоматологиялық инструменттерді қаннан, түкіріктен залалсыздандырады. Слелкаларды және ауыз қуысының ішіндегі ортодонтикалық, ортопедиялық конструкцияларды лабораторияға жіберер алдын да тазалап, дезинфекциялау керек.

Құрғану құралдары

- * Медицина қызметкерлері сыртқы түрлі факторлардан қорғану мақсатында жұмыс киімдеріне қосымша арнайы заттар пайдаланады(фартуктер, бахила, жеңқап).
- * Микробтар туралы ғылыми мәліметтер пайда болғаннан , антисептика ұғымдарының дамуынан ВИЧ инфекциясының таралуынан , медициналық киімдерге қойылатын талап күшейді.
- * Соматологиялық мекемелердегі қызметкерлердің жұмыс киімдерінің негізгі функциясы төмендегідей болып қорытындалады:
  - * 1. Пациенттен медициналық қызметкерге жұқтырмау үшін.
  - * 2. Емдеуші дәрігерден пациентке жұғуды болдырмау.

*

Медициналық қызметкерлер қорғаныш киімдері, көзілдіріктер, перчаткалар, бір реттік маскалар болу керек. Қол жарақаттанған кезде, залалсыздандырылатын ерітінділермен тазалап, перчатканы шешпей, сосын шешіп қанды шығарып ағын суда сабынмен жуып, 70% спирт ерітіндісімен өңдеп, 5% йод ерітіндісін жағу керек.

Стоматологтар- терапевт, хирург, және олардың ассистенттерінің киім комплекстері.

- * Ұзын халат(қысқа болуы да мүмкін), шалбарымен немесе блузон шалбарымен, бас киім, маска, көзілдірік, стерильденген перчаткілер. Омыртқаға , аяққа, күш түсірмеу үшін ортопедикалық ұлтарағы бар арнайы аяқ киімдер киеді. Сол сияқты , су тартпайтын, қан сіңірмейтін, тіс шаңдарын тартпайтын материалдан жасалған жеңқаптар , фартуктер комплектісі болады.

**Тындағандарыңызға
ракмет!!!!**